

נשיא ומייסד
הרב שאול ישראלי זצ"ל

חֶמְדָּה יָמִים HEMDAT YAMIM

פְּרֻשֶׁת הַשְּׁבוּעַ לַאֲהַ תשע"ח

מופק בסיוע של:
ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לשירותים רוחניים בתפוצות

גם לגד החוזה יש ספר!

הרב יוסף כרמל, ראש כולל 'ארץ חמדה'

- בדברינו לפרשת עקב תשע"ח, הלכנו בעקבות דברי חז"ל במסכת בבא בתרא (י"ד ע"ב, ט"ו ע"א), שצעדו בעקבות הפסוק בדברי הימים: "וְדָבְרִי דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָרִאשֹׁנִים (קודם שהיה מלך-ספר שמואל א) וְהָאֲחֵרִים (דברי דוד כמלך בפעל-ספר שמואל ב) הֵנָּה פְּתוּבִים עַל דְּבָרֵי שְׁמוּאֵל הָרִאשֹׁנִים וְעַל דְּבָרֵי נְתָן הַנָּבִיא וְעַל דְּבָרֵי גֵד הַחֹזֶה" (דב"ה"א כ"ט כט) ושטענו כי גד החוזה השתתף אף הוא בכתיבת ספר שמואל. בהמשך לדברים אלה הצענו כי ספרו של גד נמצא בסוף ספר שמואל ב בפרקים כ"א-כ"ד. הבאנו שלש הוכחות כי פרקים אלה - ספר גד, עוסקים במאורעות קדומים שהתרחשו בתחילת ימי דוד כמנהיג. נמשיך ונביא עוד שלש הוכחות:
- א. פרק כ"ג (פס' ח-לט) בוודאי כולל מאורעות קדומים, מהתקופה בה מלך שאול בישראל והפלישתים שלטו שלטון ללא מצרים בנחלת יהודה. ההתקלות עם הפלישתים המתוארת (שם, ח-י) נושאת אופי של התנגשות מקומית ולא מלחמה מסודרת בין צבאות. הצלת חלקת העדשים (=שעורים), הכוללת גם את הבאת המים מבור בית לחם אשר בשער (המתוארת בפסוקים יג-יז) מתרחשת בזמן שדוד נמצא במצודה ובאזור מערת עדולם "וְחֵית פְּלִשְׁתִּים, חֲזָה בְּעֶמֶק רְפָאִים וְדוֹד, אֲזַ בְּמַצֹּדָה; וּמִצֵּב פְּלִשְׁתִּים, אֲזַ בֵּית לָחֶם..." כל אלה סימנים מובהקים שבתקופת הנדודים של דוד עסקין. רשימת הגיבורים המופיעה בפסוקים יח-לט וכוללת גם את עשהאל אחי יואב שנהרג בידי אבנר כשדוד מלך בחברון, מוכיחה שוב שהיא קדומה יחסית.
- ב. מסתבר מאוד, שהמפקד המתואר בחציו הראשון של פרק כ"ד, קשור לימים בהם אירגן דוד את ממלכתו המאוחדת, לאחר שהתחיל למלך בירושלים. גם קניית גֶרֶן אֶרְוֶנָה הַיִּבְסִי, המופיעה בחציו השני של הפרק, קדמה למאורעות המתוארים בפרק ז'. שהיה מפשט הכתובים בפרק ז', משמע שדוד היה מוכן כבר אז, להתחיל בפעולות הבניה. וז"ל הכתוב (שם ג): "וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל הַמֶּלֶךְ כֹּל אֲשֶׁר בְּלִבְךָ לַעֲשֹׂה...". אם עדיין לא נמצא "המקום", וטרם התרחש המאורע המתואר בפסוקי הסיום של ספר שמואל ב, השאלה שדוד שאל את נתן הנביא לא הייתה מעשית. גם מדברי חז"ל (עיינו בדברים שהביא רש"י, שמו"ב פרק ז' ד) משמע כי למחרת בבוקר, דוד כבר רצה להתחיל בפועל במלאכה.
- ג. נוסף על כך את מה שכבר הערנו בשבוע שעבר, הפתיחה "וַיְהִי רָעַב בְּיָמֵי דָּוִד" רומזת לכך שהיה מקום לחשוב, לפחות כהוא אמינא, שהפרשיה אירעה בימי שאול או בימי איש בושת בנו, ואם כך, מדובר בתקופה קדומה. לפי דעת רבי פנחס בפרקי דרבי אליעזר (פרק יז), אכן המאורע המתואר בהתחלת פרק כ"א, התרחש שנה אחת, לאחר מות שאול, וז"ל: "רַבִּי פִּנְחָס אָמַר לְאַחַר שָׁנָה שְׁנֵהֲרֹג שְׁאוּל וּבָנָיו, כָּא רָעַב שְׁלֹשׁ שָׁנִים בְּיָמֵי דָּוִד שָׁנָה אַחַר שָׁנָה". נעיר כי יש מחלוקת גרסאות במקור זה.
- אם אכן דברינו נכוחים, הרי שמתאים מאוד שפרקים אלה, הם שיש ליחסם לגד החוזה. נוכיח זאת מהדברים הבאים:
- א. רק גד החוזה, מופיע בפרקים המתארים את חיי דוד בתקופת הנדודים, לאחר שנמלט מפני שאול. וז"ל הכתוב: "וַיֹּאמֶר גֵּד הַנָּבִיא אֶל דָּוִד לֹא תָשָׁב בְּמַצֹּדָה לָךְ וּבָאתָ לָךְ אֶרֶץ יְהוּדָה וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַיָּבֹא יַעַר חֶרֶת" (שמו"א פרק כ"ב ה). בכל הפרקים העוסקים בתקופה זו נתן הנביא איננו מופיע.
- ב. גד הוא החוזה שנשלח פעמיים אל דוד בפרק כ"ד, גם דוד מעביר את תשובתו אל הקב"ה באמצעות גד. נתן עדיין לא מופיע בשלב זה.
- ג. כאמור, נתן הנביא איננו נזכר כלל וכלל בתקופת הנדודים. הוא מופיע לראשונה עם הופעת ההוא אמינא לבניה בפועל של המקדש (שמו"ב פרק ז'). רק נתן מופיע בספר מלכים בזמן המלכת שלמה וגם בפסוקי הסיום של מלכותו (דב"ה"ב ט' כט). לכן ניתן לראות גם בכך הוכחה שגד קדם לנתן.
- גם עזרא הסופר בספר דברי הימים, מיקם את ספרו של גד החוזה לאחר ספר נתן, כמבואר בכתוב: "...הֵנָּה פְּתוּבִים עַל דְּבָרֵי שְׁמוּאֵל הָרִאשֹׁנִים וְעַל דְּבָרֵי נְתָן הַנָּבִיא וְעַל דְּבָרֵי גֵד הַחֹזֶה" (דברי הימים א כ"ט כט). ניתן להסביר שהסיבות לכך הן: בגלל שהוא קטן כמות וגם בגלל שהוא מסתיים במציאת מקום המזבח והמקדש ונסמך בדרך זו, לספר מלכים, העוסק בתחילתו (פרקים ו-ח) בבניין המקדש. מכל ההוכחות הנ"ל, ניתן להסיק כמעט בוודאות, כי ספרו של גד החוזה נמצא בסוף ספר שמואל ב בפרקים כ"א-כ"ד. הבה נתפלל כי נזכה להתקיימת מלאכת של דברי חזונו וכי נבואתו האחרונה של גד החוזה, בעניין הופעת השכינה בירושלים, תקבל משמעות חדשה גם בימנו (שמו"ב פרק כ"ד, דב"ה"א פרק כ"א).

לע"נ הרב אשר וסרטייל ז"ל נלב"ע ט' בכסלו תשס"ט	לע"נ מר שמואל שמש ז"ל חבר הנהלת 'ארץ חמדה' נלב"ע י"ז בסיוון תשע"ד	לע"נ מרת שרה ונגרובסקי ע"ה בת ר' משה זאב נלב"ע י' בתמוז תשע"ד	לע"נ דוד צבי טרשנסקי ז"ל בנם של יצחק ונעמי הי"ו נלב"ע כ"ח באייר	לע"נ הרב ראובן אברמן ז"ל חבר הנהלת 'ארץ חמדה' נלב"ע ט' בתשרי תשע"ו	לע"נ הרב שלמה מרזל ז"ל חבר הנהלת 'ארץ חמדה' נלב"ע י' באייר תשע"א
--	--	--	--	---	---

לע"נ הנופלים במערכה על הגנת המולדת הי"ד

Eretz Hemdah

2 Bruriya St. POB 8178 Jerusalem 91080
Tel: 972-2-5371485 Fax: 972-2-5379626

ארץ חמדה, ע"ר

רח' ברוריה 2 ת.ד. 8178 ירושלים 91080
טל' 02-5371485 פקס: 02-5379626

www.erezhemdah.org info@erezhemdah.org

ניתן לקרוא את הדברים גם באתר האינטרנט

הלכה פסוקה

תקצירים מתוך פסקי דין - רשת בתי הדין 'ארץ חמדה גזית'

עורך: הרב הדיין עקיבא כהנא
חוקר במכון משפט והלכה בישראל.

נזקי כלב שנפגע מהדברה
'ארץ חמדה גזית' בית שמש / אייר תשע"ח

דיינים: הרב אלעזר שנקולבסקי - אב"ד, הרב ניר ורגון, הרב ידידיה לביא.

תקציר המקרה: אדם הזמין הדברה נגד חולדות במחיר של 4,680 ש"ח, בעקבות מודעה שפורסמה על "הדברה ירוקה", המדביר לא הדריך אותו כיצד יש להתנהל לאחר ההדברה, ולאחר כמה ימים כלבו של המזמין התחיל להתנהג בצורה מוזרה ונוקק לטיפול רפואי, המזמין תובע מהמדביר החזר על מחצית עלות ההדברה, משום שמסתבר שההדברה אינה "הדברה ירוקה", וכמו כן הוא תובע ממנו פיצויים על הנזקים לכלבו בסך 4,790 ש"ח.

פסק הדין: המדביר הנתבע ישלם לתובע סך 4,000 ₪ עבור החזר חלק מעלות ההדברה

נימוקים:

למרות שאין הוכחה ברורה, קרוב לוודאי שהנזק לכלב אכן נגרם מההדברה, וזאת על סמך הדו"ח הוטרינרי.

א. הרעלת כלב חבירו

הרעלת כלב או בהמה של אדם אחר נחשבת כגרמא כפי שמופיע בגמרא בב"ק מז ע"א, בבית הדין נוהגים לחייב על נזקי גרמא במקרים מסויימים, אולם במקרה זה בית הדין בוחר שלא לחייב משום שלא היתה כוונה להזיק.

ב. טענת מקח טעות

לפי המודעה שפורסמה היה נראה שמדובר בהדברה מחומרים שאינם רעילים, בסופו של דבר נעשה שימוש בחומרים רעילים, לכן יש כאן מקח טעות, ועל המדביר להשיב את הכסף עבור ההדברה, למעט סכום שאותו בית הדין משער שהמזמין נהנה מעבודת המדביר. גם אם לא ניתן להגדיר את המקרה כמקח טעות וודאי שיש כאן "שינוי מדעת בעל הבית" שבמקרה זה נקבע בגמרא שידו של המשנה על התחתונה והוא מקבל רק את הוצאותיו

למעבר לפסק הדין המלא

לע"נ מרים ריגלר ע"ה רעייתו של ד"ר מיכאל ריגלר הי"ו נלבי"ע אייר תשע"ח	לע"נ רבי יעקב ז"ל בן אברהם ועיישה וחנה בת יעיש ושמחה סבג	לע"נ חיים משה בן קוקה יהודית כהן ז"ל נלבי"ע ז' בתשרי תשע"ה	לע"נ סוזי בת עליזה כהן ז"ל נלבי"ע כ"ד בחשוון תשע"ח
לע"נ הנופלים במערכה על הגנת המולדת הי"ד			

הספר משטר ומדינה בישראל על פי התורה (4 כרכים) מאת הרב נפתלי בר אילן,
יצא לאור בעריכה חדשה בהוצאת מכון "ארץ חמדה"

הספר מתמודד עם אתגרי השעה הניצבים בפני המדינה היהודית העצמאית ע"י ניתוח ובירור מקיפים במקורות. בין הנושאים הנדונים - משטר דמוקרטי ומלוכני, שלטון החוק, הפרדת רשויות, ביקורת שיפוטית, טוהר השלטון, מדיניות פיסקלית ומוניטרית, שירותי רווחה, סל תרופות, איכות הסביבה, משפט בינלאומי, אמנת ג'נבה, כבוד האדם וחירותו, פיתוח האישיות, זכויות אזרח ועוד ועוד.
זכה בפרס הרב קוק ובפרס הרב ישראלי של מכון ארץ חמדה.

לרכישה

חֶמְדַּת הָאֲנָצִיקְלוֹפֵדִיָּה הַתְּלִמוּדִית

הפרשה באנציקלופדיה התלמודית

מעשר שני

מבוסס על הערך: אכילת מעשר שני, מתוך האנציקלופדיה התלמודית כרך א, פרקים א, ב, ג

”וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹקֶיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר לְשֹׁכֵן שְׁמוֹ שָׁם מַעֲשֵׂר דִּגְגָנְךָ תִּירְשָׁךָ וְיִצְהָרְךָ וּבִכּוֹרֶךָ בְּקָרְךָ וְצֹאנְךָ לְמַעַן תִּלְמַד לִידָאָה אֵת ה' אֱלֹקֶיךָ כָּל הַיָּמִים” (יד, כג)

האם אפשר לקיים מצות אכילת מעשר שני בעיר העתיקה של ירושלים בזמן הזה?

מצות אכילתו. מצות עשה מן התורה לאכול מעשר שני בירושלים, שנאמר כאן: וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹקֶיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר לְשֹׁכֵן שְׁמוֹ שָׁם מַעֲשֵׂר דִּגְגָנְךָ תִּירְשָׁךָ וְיִצְהָרְךָ. מעשר שני ניתן לאכילה ולשתיה (מעשר שני פ"ב מ"א; רמב"ם מע"ש פ"ג ה"י), שנאמר: וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹקֶיךָ, וּנְתַתָּה הַכֶּסֶף כָּל אֲשֶׁר תִּאָּנוּהוּ נִפְשָׁךְ בְּבָקָר וּבְצֹאן וּבְיִבִין וּבְשֹׂכֶר (כאן כו), הרי שגם שתיה אמורה (רע"ב שם). ואף לסיכה ניתן (מעשר שני שם), שהסיכה בכלל שתיה (רמב"ם שם ע"פ יומא עו ב).

מעשר שני, אוכל דבר שדרכו לאכול, ושותה דבר שדרכו לשתות, וסך דבר שדרכו לסוד, ולא יסוד יין וחומץ, אבל סך הוא את השמן (מעשר שני שם מ"א; רמב"ם שם ה"א). ולא יאכל דבר שלא כדרך אכילתו, כגון ירקות בלתי שלוקים או פירות מבושלים (פירוש המשניות לרמב"ם שם). ולא יסחוט פירות להוציא מהם משקים, כגון לעשות מתמרים דבש ומתפוחים מיץ, חוץ מזיתים וענבים בלבד (תרומות פ"א מ"ג; רמב"ם שם).

מקום אכילתו. כל האוכל כזית מעשר שני חוץ לחומת ירושלים לוקה (משנה מכות יז א; רמב"ם מעשר שני פ"ב ה"ה), שנאמר (דברים יב יז-יח): לֹא תוּכַל לֶאֱכֹל בְּשַׁעְרֶיךָ מַעֲשֵׂר דִּגְגָנְךָ וְתִירְשָׁךָ וְיִצְהָרְךָ וְגו' כִּי אִם לִפְנֵי ה' אֱלֹקֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ וְגו' אֶתָּה וּבִנְךָ וּבִתְךָ וְעַבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ וְחֵלְוֶיךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ (גמרא שם ובריתות ד ב; רמב"ם שם), והכתוב במעשר שני מדבר, שאילו שאר המעשרות ניתנים ללוים או לעניים (ע"י חינוך מצוה תמב), ועוד ששאר מעשרות אינם טעונים מקום מיוחד לאכילתם (יראים השלם סי' פב).

אינו לוקה מן התורה על אכילתו חוץ לחומה אלא אחר שנכנס כבר לחומת ירושלים ויצא, שנאמר: לִפְנֵי ה' אֱלֹקֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ, וּנֹאמַר: לֹא תוּכַל לֶאֱכֹל בְּשַׁעְרֶיךָ, כל מקום שאין קוראים בו: לפני ה' אלקיך תאכלנו, אין קוראים בו: לא תוכל לאכל בשעריך (מכות יט ב; רמב"ם שם ה"ו). אבל אם אכלו קודם שנכנס לירושלים מכים אותו מכת מרדות מדרבנן (רמב"ם שם), לפי שהוא עובר בעשה, שנאמר: וְצִרְתָּ הַכֶּסֶף בְּיָדְךָ (דברים יד כה), הרי שבלא פדיה אסור (תוס' שם ד"ה אמר וכסף משנה שם לדעת הרמב"ם). ועובר אף בלאו הבא מכלל עשה, שנאמר: כִּי אִם לִפְנֵי ה' וְגו' תֹּאכְלֶנּוּ, שמשמעותו: ולא במקום אחר (ריטב"א מכות יט ב).

יצא חוץ למחיצתו וחזר מותר באכילה, שדרשו (חולין סח ב; רמב"ם פ"ב ה"ט): בשעריך הוא שלא תאכל, אבל יצא חוץ למחיצתו וחזר מותר.

איסור אכילתו בטומאה. אסור לאכול מעשר שני בטומאה והאוכלו לוקה, שנאמר: וְלֹא בְעֲרִיתִי מִמֶּנּוּ בְּטָמֵא (דברים כו יד), בין שהמעשר טמא והאוכל טהור, בין שהמעשר טהור והאוכל טמא (רמב"ם מע"ש פ"ג ה"א). וביאר הרמב"ם (בספר המצוות סוף שרש ח) שאף על פי שלא בא הלאו בלשון אזהרה, מכל מקום מאחר שצינו שנשלול מנשותינו ונאמר לא עשיתי כך וכך ידענו בהכרח שהפועל כך וכך מוזהר ממנו. והוסיף החינוך (מצוה תרט) שכיון שנאמר בסוף הפסוק: שְׁמַעְתִּי בְּקוֹל ה' אֱלֹקֵי עֲשִׂיתִי כָּל אֲשֶׁר צִוִּיתִי (דברים שם), הרי שהוזהרנו על זה. אולם דעת הרמב"ן (בהשגותיו שם) שאין זו אזהרה אלא סיפור דברים, ולמד אזהרתו מפסוקים אחרים.

אינו לוקה על אכילתו בטומאה אלא כשהוא אוכלו בירושלים (רמב"ם שם ה"א), אבל אם אכלו חוץ לירושלים בטומאה, מכים אותו מכת מרדות מדבריהם, כאוכל חוץ לחומה - שלא בטומאה - לפני שנכנס לירושלים (רמב"ם שם).

בזמן הזה. אף על פי שמעשר שני נוהג בין בזמן שבית המקדש קיים ובין בזמן שאין בית המקדש קיים, אינו נאכל בירושלים אלא בפני הבית, שנאמר כאן: מַעֲשֵׂר דִּגְגָנְךָ תִּירְשָׁךָ וְיִצְהָרְךָ וּבִכּוֹרֶךָ בְּקָרְךָ וְצֹאנְךָ, מפי השמועה למדו: מה בכור אינו נאכל אלא בפני הבית, אף מעשר שני לא יאכל אלא בפני הבית (רמב"ם מעשר שני פ"ב ה"א ע"פ מכות יט א). ודעת ספר התרומה (הלכות ארץ ישראל) שאם הפירות לא הוכשרו לקבל טומאה מותר לאכלם בירושלים, ותמיהו עליו הסמ"ג (עשה קלו) והב"ח (יורה דעה סי' שלא, וע"י כסף משנה שם)¹.

¹ מתוך ע' אכילת מעשר שני, כרך א, פרקים א, ב, ג

מתפללים לרפואתם השלימה של:

יוסף (יוסי) בן חנה דוד חיים בן רסה רבקה רינה בת גרונה נתנה	רועי משה אלחנן בן ג'ינה דב'ה מאירה בת אסתר ליליאן בת פורטונה	אליעזר יוסף בן חנה ליבא יפה בת רחל יענטע נחמה צביה בת שושנה בריינא
איילת חן בת שולמית בתוך שאר חולי עם ישראל		

שו"ת במראה הבזק

(מתוך ח"ה)

Montevideo, Uruguay

מונטוידאו, אורוגואי
סיון תשס"א

פתיחת אגף כשר במסעדה של נכרים בשעת הדחק

שאלה

בקהילתנו מחסור חמור במסעדות כשרות. אחת האפשרויות היחידות לפתרון הבעיה והצלת יהודים מאכילת נבילות וטריפות ח"ו היא לפתוח אגף כשר במסעדה של נכרים, על ידי הקצאת חלק מן המטבח והכלים לבישולים כשרים בלבד, והעמדת משגיח על הבישולים. במקרה מיוחד ישמר האוכל הכשר והמפתח יהיה אצל המשגיח בלבד. מי שיגיע למסעדה יוכל לבקש במיוחד אוכל כשר. האם ישנה בעיה הלכתית בנתינת הכשר למסעדה שבה ישנה גם אפשרות לאכול טרף? ונראה שיש להביא ראיה להיתר משו"ת "יביע אומר" חלק ד, יו"ד סי' ז, ועל אף ששם מדבר על איסור קל יותר של אכילת חלב אחרי בשר, הרי שגם כאן יש צד קולא שמדובר במסעדה של גוי, ומה גם שעיקר היתרו שם הוא "שעיקר ההכשר על המאכלים ולא על המוכרים וכו'" וכן הדין כאן.

תשובה

כדי להציל יהודים מאכילת מאכלות אסורים במסעדה יש מקום להתיר קיום מטבח כשר, כמתואר בשאלה, בתנאים הבאים:

- א. בשלט מחוץ למסעדה יהיה כתוב, שיש כאן אוכל כשר.
- ב. השולחנות המיועדים לאוכלי הכשר יהיו מסומנים, לשם מניעת חשד ולשם מניעת בלבול אצל המלצרים.
- ג. המשגיח יהיה צמוד ויהיה בקי גם בהלכות הנצרכות וגם בקי בדעות בני אדם (כדי שלא יוכלו לרמותו)¹.

צריך מאוד להיזהר שלא יצא שכרו של סידור זה בהפסדו ובמקום להציל מאיסורים יקרה ההיפך, ח"ו.

¹ עיין בשו"ת "אגרות משה" (חיו"ד, ח"א סי' נב, וח"ב סי' ט), ובשו"ת "במראה הבזק" (ח"ב, עמ' 69, תשובה נ).

בשם צוות המשיבים ובברכת התורה,

הרב משה ארנרייך הרב יוסף כרמל
ראשי הכולל

חברי הועדה המייעצת:

הרב זלמן נחמיה גולדברג
הרב נחום אליעזר רבינוביץ
הרב ישראל רוזן

חדש – "צפנת ישעיהו" מאת הרב יוסף כרמל

הנביא ישעיהו פעל באחת מהתקופות הסוערות והדרמטיות ביותר בחיי האומה הישראלית, תקופה של ציפייה למשיח שנשברה ברעש אדמה נורא, וחוללה גם מהפך רוחני ופוליטי. האור בקצה המנהרה הפציע שוב רק בימיו של חזקיהו. צפנת ישעיהו: מעוזיה עד אחז מפגיש אותנו עם שלושה מלכים שעמדו בצומת היסטורי זה בתולדות עמנו: עוזיה, המלך שדרש את האלוהים אך לקה בצרעת בעקבות חטאו; יותם, המלך הצדיק ביותר בתולדות עמנו; ואחז, המלך אשר הכיר בקב"ה אבל לא האמין בהשגחתו. בביאורו לנבואות ישעיהו, נצמד הרב כרמל, לדברי חכמינו וגדולי הראשונים, ומציע דרך מרתקת ללימוד תנ"ך בעקבות חז"ל. קריאה זו מבהירה את התכנית האלוהית ומבררת סוגיות עקרוניות באמונה. צפנת ישעיהו מגלה לקורא את משמעות הנבואות לדורו של הנביא ואת הרלוונטיות שלהן לדורנו.

לרכישה

